

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra To verdener (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "To verdener", i Hjortø, Knud: *To verdener*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2008, s. 167. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_18-shoot-idm140047356854736/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: To verdener

ønske at blive forstået. I dag er jeg besværlig på grund af samme egenskab. Måske er der også noget vist klodset i det; husk på, at jeg kun er en mand; jeg opfatter dig muligvis lidt for meget som et reguladestykke, mens du helst skal begribes i utydelige omrids; ligesom visse kunstværker skal du anes, men du tåler ikke at forklæres. Gik vi så hjem? (s. 84)

At to så forskellige naturer som Helga og Grandlev er dømt til at få problemer med hinanden, er altså vist med al tydelighed, ikke bare i replik og bevidsthedsstrøm, men også i de to sprog, hvormed fortælleren i øvrigt formidler de to verdener, hendes og hans.

Sådan støder *To verdeners* to kontrasterende sprog sammen og viser, at vi får en beretning om det evige problem: at forene det individuelle liv med det sociale, med kærligheden.

Modtagelse og senere kritikhistorie

Det var småt med dagbladsomtale, da *To verdener* udkom en af de sidste dage i september 1905. Julius Clausen har i *Bevægelses Tidende*, Åften, 14. oktober, en ret lang, rosende anmeldelse. Han bebrejder ikke bogen, at den, som han siger, »har meget lidt tilfælles med Romanlektur i almindelig Forstand, men snarere kan opfattes som en psykologisk Granskning af en Mands og en Kvindes Natur indenfor det opdigtede Rammers». For romanen hævder sig »ved sin Rigdom paa Tanker og sin absolute Foragt for traditionelt Romanstof». Clausen ser en direkte parallel mellem Helgas og Grandlevs forhold og så barbariet og kulturen i det moderne samfund: barbaren er en trussel mod kulturmennesket, fordi denne misunder og begærer barbarens livskraft.

Forfatteren Albert Gnudtzmann er mere kritisk. Han skriver to forskellige anmeldelser, én i hvert af de konservative blade: *Nationaltidende*, 6. november, og *Dagbladet*, 27. november. *Dagbladets* anmeldelse optræder også i *Dagens Nyheder*, samme dato.

I *Nationaltidende* skriver Gnudtzmann – efter at han, omhyggeligt og loyalt over for såvel Helga som Grandlev, har gjort rede for deres modsætningsfyldte forhold – at bogen mangler liv, om-